

Wymagania Edukacyjne _ Historia _ III C

I. Ustalenia ogólne.

1. Ocenie z historii podlega: o znajomość: faktografii postaci historycznych o umiejętność: posługiwania się mapą, dokonania analizy przyczynowo-skutkowej wnioskowania i uogólniania redagowania odpowiedzi analizy tekstów źródłowych łączenia wiedzy historycznej z wiedzą uzyskaną poza tokiem szkolnym. Nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę wskazując na mocne i słabe strony oraz udziela uczniowi wskazówek do dalszej pracy.

2. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

odpowiedź ustna, obejmująca 3 lekcje tematyczne, trwająca do 10 minut. Kryteria oceny za odpowiedź mają uwzględniać: koncepcję wypowiedzi, zasób pojęć i postaci związanych z omawianym zagadnieniem oraz poprawność językową;

kartkówka, obejmująca 3 lekcje tematyczne, trwająca do 20 minut,

sprawdzian pisemny (może mieć charakter testowy, odpowiedzi na pytania-problemy, a także dotyczyć umiejętności analizy źródeł), obejmujący partię materiału - jeden dział; aktywność na lekcji; ocena ma wynikać z obserwacji ucznia uwzględniające jego przygotowanie do lekcji, wypowiedzi na lekcji, pracy indywidualnej i w grupie podczas lekcji oraz w czasie realizacji projektów; karta pracy indywidualnej uzupełniana na lekcji

prace domowe - obligatoryjne zadania zlecone przez nauczyciela do wykonania poza czasem trwania lekcji

3. Częstotliwość odpowiedzi ustnych, sprawdzianów i kartkówek:

odpowiedź ustna – uczeń powinien mieć przynajmniej jedną ocenę z odpowiedzi ustnej w semestrze,

kartkówka – od 2 do 3 po zakończeniu mniejszej partii materiału, ważnego zagadnienia,

sprawdzian pisemny – po zakończeniu bloku tematycznego lub większej partii materiału,

4. **Zadania domowe**: uczeń sprawdzany jest z wykonania zadania domowego poprzez odpowiedź ustną lub pisemną, uczeń może zgłosić brak zadania domowego jeden raz w ciągu semestru, za każdy kolejny brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczny.

5. Frekwencja ucznia: sprawdzana jest częstotliwość opuszczania lekcji oraz czy są to nieobecności jednodniowe, zwalniania z kilku lekcji czy też spowodowane chorobą ucznia (skutki nieobecności są regulowane w Statucie Szkoły).

6. Wkład pracy ucznia, jego zaangażowanie oraz praca dodatkowa: na ocenę z przedmiotu wpływa liczba wykonanych prac dodatkowych, wyniki w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, czynny udział w kole zainteresowań, oraz praca na miarę możliwości ucznia.

7. Usprawiedliwienia: uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (na początku lekcji) dwa razy w ciągu semestru przy dwóch i więcej godzinach przedmiotu w tygodniu, za każde kolejne nieprzygotowanie do lekcji uczeń otrzymuje ocenę niedostateczny z odpowiedzi, uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania do lekcji powtórzeniowej, zapowiedzianej kartkówki i sprawdzianu.

8. Na każdą lekcję uczeń powinien posiadać: zeszyt przedmiotowy/zeszyt ćwiczeń, podręcznik, brak zeszytu z zadaniem domowym jest traktowany jako brak zadania domowego.

II. Sprawdziany i kartkówki.

1. Sprawdzian obejmujący większą partię materiału powinien być zapowiedziany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem wraz zakresem wymagań obejmujących sprawdzian.
2. Zaplanowany na dany dzień sprawdzian lub praca klasowa jest odnotowany, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem w e-dzienniku lekcyjnym.
3. Kartkówki mogą być zapowiedziane lub niezapowiedziane w zależności od uznania nauczyciela.
4. Uczeń musi mieć ocenę z każdego odbytego sprawdzianu. Uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu w ciągu tygodnia od pierwszego dnia obecności w szkole, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Brak zaliczenia sprawdzianu w przewidzianym terminie, skutkuje uzyskaniem oceny częściowej „niedostateczny”.
5. Na sprawdzianach można korzystać z pomocy przygotowanych przez nauczyciela.
6. Przy ocenie sprawdzianów i kartkówek punktowanych przyjmuje się następującą skalę ocen:

Norma ilościowa	Stopień szkolny
0% - 39%	niedostateczny
40% - 59%	dopuszczający
60% - 74%	dostateczny
74% - 89%	dobry
90% - 99%	bardzo dobry
-100%	celujący

IV. Aktywność.

1. Uczeń ma prawo do wykorzystania różnych form aktywności: aktywność na lekcji, indywidualna karta pracy, zadania domowe, projekt edukacyjny, prezentacja multimedialna/poster na temat ustalony z nauczycielem.
2. Aktywność może być oceniona w formie oceny lub za pomocą znaku „+” lub „-”, który nauczyciel wpisuje w e-dzienniku. Pod koniec semestru „plusy” lub „minusy” zostają przeliczone na oceny według zasady: o + + + + - bardzo dobry o + + + - - dobry o + + - - - dostateczny o + - - - - dopuszczający o - - - - - niedostateczny
3. Propozycje dodatkowych prac oraz możliwość udziału w różnych konkursach oraz olimpiadach są podawane przez nauczyciela na bieżąco, w trakcie trwania semestru

V. Stopień przyswajania wiedzy i umiejętności.

Ocenianie odpowiedzi

Dopuszczający

ma wiadomości konieczne, luźno powiązane, słabo rozumie uogólnienia, nie potrafi wyjaśnić zjawisk, nie potrafi dokonać analizy przyczynowo skutkowej stosuje wiedzę w sposób jedynie odtwórczy i tylko z pomocą nauczyciela, posiada bardzo ubogie słownictwo przedmiotowe, wypowiada się chaotycznie, niespójnie pod względem językowym

Dostateczny

posiada wiadomości w stopniu podstawowym, poprawnie rozumie podstawowe zjawiska historyczne, dokonuje prostych analiz przy pomocy nauczyciela, potrafi wykorzystać wiadomości do celów praktycznych, jedynie dzięki pomocy nauczyciela, jego wypowiedź jest uboga w słownictwo przedmiotu, umie wyjaśniać podstawowe definicje, potrafi wykonać proste ćwiczenia z mapą i tekstami źródłowymi.

Dobry

opanował materiał, jego wiadomości w danym zakresie są logicznie powiązane, poprawnie rozumie związki pomiędzy wydarzeniami, w sytuacjach nietypowych potrafi dokonać prostych uogólnień, pod kierunkiem nauczyciela potrafi dokonać analizy przyczynowo-skutkowej i odnaleźć związki i zależności między faktami, zna podstawowe pojęcia i terminy naukowe, jego odpowiedź jest spójna i poprawna pod względem językowym.

Bardzo dobry

w sposób wyczerpujący opanował wiedzę potrafi kojarzyć wiadomości oraz przekazywać je zgodnie z logicznym układem, właściwie rozumie uogólnienia i związki pomiędzy zjawiskami historycznymi, wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela, umiejętnie i samodzielnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce, w poprawny sposób posługuje się terminologią historyczną

Celujący

posiada szerszy zasób wiedzy niż wynikający z wymagań programowych rozumie, zgodnie ze stanem badań, związki między faktami, swobodnie dokonuje uogólnień, wyjaśnia zjawiska bez jakiegokolwiek ingerencji nauczyciela, samodzielnie i sprawnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych, swobodnie posługuje się terminologią historyczną, wypowiada się płynnie, konkretnie oraz poprawnie pod względem językowym.

Ocenianie umiejętności posługiwania się mapą

Dopuszczający

na wskazanym przez nauczyciela obszarze potrafi znaleźć państwa, miejsca bitew i traktatów pokojowych.

Dostateczny

z pomocą nauczyciela potrafi wskazać na mapie historycznej państwa, miejsca bitew i traktatów pokojowych

Dobry

w sposób samodzielny i sprawny posługuje się każdym rodzajem mapy, jeżeli jest on dopasowany do danego zagadnienia.

Bardzo dobry

w sposób samodzielny i sprawny posługuje się każdym rodzajem mapy, o ile jest on dopasowany do danego okresu historycznego.

Celujący

w sposób samodzielny i sprawny posługuje się każdym rodzajem mapy niezależnie od stanu jej przydatności do danego zagadnienia lub okresu historycznego.

Ocenianie umiejętności analizy tekstu źródłowego

Dopuszczający

korzystając z krótkiego tekstu dostosowanego do podstawy programowej oraz przy pomocy nauczyciela potrafi: -opowiedzieć treść tekstu -odnieść treść do epoki w której powstał -określić jego rodzaj.

Dostateczny

pracując na krótkim tekście dostosowanym do podstawy programowej oraz przy pomocy nauczyciela potrafi: dokonać ogólnej analizy tekstu w oparciu o podane pytania konstruować własne pytania dokonać korelacji wiadomości z tekstu i wiadomości z podręcznika określić rodzaj źródła

Dobry

pracując na tekście dostosowanym do podstawy programowej potrafi: z pomocą nauczyciela dokonać analizy źródła z pomocą nauczyciela przedstawić własne pytania do tekstu odnieść wiadomości z tekstu do znanej sobie faktografii dokonać ogólnej krytyki źródła.

Bardzo dobry

potrafi korzystając ze wskazówek nauczyciela dokonać analizy tekstu źródłowego dostosowanego do wymagań podstawy programowej, tzn.: - przedstawić własne pytania do tekstu - na podstawie własnych wniosków określić konsekwencje przedstawionych zjawisk - odnieść wiadomości z tekstu do znanej sobie faktografii - dokonać całkowitej krytyki źródła.

Celujący

samodzielnie potrafi: - dokonać analizy tekstu źródłowego - przedstawić własne pytania do tekstu - na podstawie własnych wniosków określić konsekwencje przedstawionych zjawisk - odnieść wiadomości z tekstu do znanej sobie faktografii - dokonać całkowitej krytyki źródła.

Wymagania ogólne

Ocena celująca(6)

Uczeń:

-na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej.na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim,przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I połowie XIX w.,ocenia szanse społeczeństw na zmianę porządku wprowadzonego na kongresie wiedeńskim do połowy XIX w.,wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji; wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; przedstawia działalność Florence Nightingale,ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją,przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym.przedstawia program Gromad Ludu Polskiego,przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia,przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznowionych w końcu XIX w.,wyjaśnia, czym różnią się sufrażystki od sufrażetek przedstawia przywódczynię walki o prawa kobiet w Kanadzie (pomnik przed budynkiem Parlamentu w Ottawie) lub w innym kraju na przełomie XIX i XX w.,wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”; przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II,wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem; przedstawia informacje o dowódcach Unii i Konfederacji z czasów wojny secesyjnej,wyjaśnia, na czym polegała polityka otwartych drzwi, która miała być prowadzona w Chinach porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej; wyjaśnia, do jakiej idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku),porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Gołuchowskiego; wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań,wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.,przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową,przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich,przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej,wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”,przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej,wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny

z lat 1914–1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa, interpretuje karykaturę ze strony 256 w podręczniku, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej; wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego, wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii; porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpanki i jej konsekwencje po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19, wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego, wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy, ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego, przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii; przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce, ocenia, czy artyści sceny i filmu stawiali się idolami dla publiczności, wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską; charakteryzuje przedstawianie walk o granice odrodzonego państwa w sztuce, podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania, wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta; wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski, wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy

Ocena bardzo dobra (5)

-przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później stopniowo na kontynencie, wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim, przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; porównuje socjalizm utopijny i komunizm; wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury, wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego; porównuje wystąpienia społeczeństw europejskich w I połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na sukces wystąpień społecznych w I połowie XIX w., wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji; przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w połowie XIX w., ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego-Lubeckiego zostały zrealizowane; porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.; porównuje działalność opozycji legalnej i nielegalnej w Królestwie Polskim, uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską; ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo, przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski; porównuje sytuację w trzech zaborach po powstaniu listopadowym; przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus; charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym, wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego; ocenia, czy Wiosna Ludów poprawiła położenie Polaków pod zaborami, ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury polskiej; porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej; przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury, ocenia, które

wynalazki najbardziej zmieniały życie codzienne ludzi; ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką i życiem codziennym ludzi; przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w. charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyludzkie; wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenia; przedstawia rolę Międzynarodówek; przedstawia stosunek społeczeństw do walki kobiet o prawa wyborcze; przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX w.; wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii i Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec; ocenia pozycję monarchii habsburskiej na scenie niemieckiej w XIX w.; wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej; charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych; porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV–XVI w. oraz w II połowie XIX w.; wskazuje tereny kolonii, które w okresie od XV–XIX w. przeszły pod władzę innego państwa; wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; ocenia rolę mocarstw europejskich w rozwoju terenów afrykańskich i azjatyckich; wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.; ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro–Węgier oraz rozpadem Imperium Osmańskiego; ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom; ocenia, czy Aleksander Wielopolski miał szansę na uzyskanie poparcia Polaków dla swojej działalności; porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych; wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw zachodnich wobec powstania styczniowego; porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych; ocenia skuteczność działań podejmowanych przez władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.; przedstawia proces kształtowania się polskiej tożsamości narodowej na terenie Pomorza, Mazur, Warmii i Śląska; charakteryzuje konflikty społeczno-narodowościowe na terenie Galicji w II połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na przemiany w społeczeństwie polskim w II połowie XIX w.; porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.; wyjaśnia, na czym polegał trójlojalizm; wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie; wyjaśnia, co spowodowało zmianę nazwy Stronnictwa Ludowego na Polskie Stronnictwo Ludowe; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905–1907 wpływały na sytuację w Królestwie Polskim; ocenia trwałość zmian, które zaszły w Rosji i w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905; charakteryzuje rozwój na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano Polskimi Atenami; przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne; wyjaśnia rolę kolonii i ich mieszkańców w czasie I wojny światowej; wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej; wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa); przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie; ocenia znaczenie Aktu 5 listopada dla odzyskania przez Polskę niepodległości; charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; przedstawia udział Polaków

w wojnie u boku Rosji, charakteryzuje trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele; wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy; wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwycięskich; ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje; pokazuje na mapie straty terytorialne państw centralnych (poza Niemcami); przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami wielkiej wojny w dziełach kultury; przedstawia bilans I wojny światowej; ocenia, czy wprowadzenie prohibicji w Stanach Zjednoczonych spełniło pokładane w niej nadzieje; wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem katolickim; wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich; uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym; wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi; charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy; wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów; przedstawia konsekwencje układu w Rapallo; wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego; uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; wyjaśnia rolę Kominternu w polityce zagranicznej ZSRS; przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie; przedstawia współpracę państw faszystowskich w trakcie wojny domowej w Hiszpanii; ocenia, czy polityka państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane efekty; wymienia cechy nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; charakteryzuje twórczość kompozytorską w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku; charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały; wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego; porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika Państwa i Naczelnika Państwa; charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w., uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie autorytarnym; przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji; ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym; charakteryzuje obóz sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego; wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego; charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej; ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych (poza mniejszością żydowską); ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; ocenia, czy władzom II Rzeczypospolitej udało się zniwelować różnice między Polską A a Polską B; przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego; wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł kultury; przedstawia twórczość kompozytorską w II Rzeczypospolitej; charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu międzywojennym,

Ocena dobra (4)

-wyjaśnia, z jakimi w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I połowie XIX w.; łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim, charakteryzuje działalność liberałów w Europie; wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; charakteryzuje socjalizm utopijny; wymienia przyczyny i skutki powstania Greków przeciwko Turcji; wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów przeciwko Holendrom; wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; wymienia przyczyny wojny krymskiej; uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter; przedstawia cele polityki gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.; wyjaśnia, kim byli kaliszanie; dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe; porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją; wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym; wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; wymienia przyczyny powstania krakowskiego; przedstawia przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich; pokazuje na mapie rejon objęty rabacją galicyjską; wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury; przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki; wyjaśnia, jak klęska powstania listopadowego wpłynęła na kulturę polską; przedstawia rolę emigracji polistopadowej w rozwoju kultury polskiej; wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji przemysłowej”; wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w.; wskazuje, które z nich były zupełnie nowe; ocenia, czy sport można zaliczyć do kultury masowej; przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się ideologii nacjonalistycznej; porównuje nurty w ideologii socjalistycznej i wymienia ich przedstawicieli; wymienia metody walki kobiet o prawa wyborcze; porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.; przedstawia okoliczności powstania Austro-Węgier; uzasadnia, odwołując się do postanowień konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, że było ono federacją; charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.; porównuje gospodarkę stanów północnych i południowych; wymienia bitwy z okresu wojny secesyjnej; pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich i ich strefy wpływów; przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; przedstawia przyczyny i skutki wojny japońsko-rosyjskiej; przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójporozumienia; przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.; wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna; porównuje sytuację w Rosji I połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej; charakteryzuje możliwości działania Polaków w Królestwie Polskim w czasie odwilży posewastopolskiej;

wymienia organizacje i instytucje polskie, które powstały i działały w ramach odwilży posewastopolskiej, porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władze powstańcze i cara; porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę w nich miało ugrupowanie białych, czy czerwonych; przedstawia stosunek państw zachodnich wobec powstania styczniowego, porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w Królestwie Polskim w II połowie XIX w.; formułuje cele polityki władz pruskich (niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w.; porównuje sytuację Polaków w zaborze austriackim z sytuacją Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim; porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborami w II połowie XIX w.; porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym

z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; przedstawia programy ruchów ludowego i narodowego oraz przykłady ich realizacji, przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty; charakteryzuje działalność orientacji proaustriackiej – niepodległościowej przed I wojną światową, przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w.; wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; wyjaśnia, jak wojna wpłynęła na życie codzienne ludności, przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji; przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie narodów do samostanowienia, przedstawia sytuację Polaków w pierwszych latach wojny; wyjaśnia przyczyny wydania Aktu 5 listopada; wymienia organy władz polskich powołane na mocy Aktu 5 Listopada; przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości; przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich, wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy; wyjaśnia, dlaczego Rosja bolszewicka zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego; charakteryzuje trudności gospodarcze Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r., pokazuje na mapie obszary światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów; przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych; wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi; przedstawia problemy mniejszości narodowych; charakteryzuje mocne i słabe strony Ligi Narodów, przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii; wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat, wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego; wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonizm, przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej; przedstawia walkę o władzę w łonie NSDAP; przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych; charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów, wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzano zmiany w polityce gospodarczej państwa; wymienia postanowienia układu w Rapallo przedstawia rolę propagandy w ZSRS i środki przez nią stosowane, przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego; wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii; wyjaśnia znaczenie paktu Ribbentrop-Mołotow, wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury

dwudziestolecia międzywojennego oraz ich twórców; wymienia przykładowych naukowców dwudziestolecia międzywojennego i dziedziny nauki, którymi się zajmowali; przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej; przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko- -bolszewickiej; wymienia przyczyny konfliktu polsko- -ukraińskiego w Galicji Wschodniej; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granicy z Niemcami; porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej; wyjaśnia, jakie były trudności przy formowaniu rządu w okresie Sejmu I kadencji i jakie były tego skutki; przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego w 1926 r.; przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; przedstawia pozycję Prezydenta Ignacego Mościckiego po śmierci Józefa Piłsudskiego; wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; charakteryzuje sytuację mniejszości niemieckiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej; wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce; charakteryzuje rozwój przemysłu w II Rzeczypospolitej; wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie; charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego; przedstawia rozwój sportu w II Rzeczypospolitej; wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej,

Ocena dostateczna (3)

-definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę; wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, co to było Święte Przymierze; wymienia główne założenia komunizmu; przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; wymienia przykładowych twórców romantyzmu; wymienia przyczyny i skutki powstania dekabrystów; wyjaśnia, do której ideologii nawiązywały postulaty uczestników tego powstania; wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i w państwach niemieckich; przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji; przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa Polskiego; wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele; wymienia przykładowe osiągnięcia gospodarcze Królestwa Polskiego; wymienia przyczyny powstania listopadowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji samodzielności Królestwa Polskiego; przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim; przedstawia program społeczno-gospodarczy władz powstania krakowskiego; przedstawia udział Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów w Europie; pokazuje na mapie miejsca udziału Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów; przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty; wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami; wyjaśnia, na czym

polegała idea mesjanizmu, wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniały życie codzienne ludzi; wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców; definiuje monopol i przedstawia jego wpływ na życie gospodarcze w II połowie XIX w.; wymienia założenia filozofii pozytywistycznej; wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej; wymienia cechy kultury masowej; • przedstawia przemiany, jakie nastąpiły w życiu rodzinnym w mieście, wyjaśnia, co rozumiano wówczas przez powszechne prawo wyborcze; wskazuje różnice między emancypantkami a sufrażystkami; wymienia główne założenia społecznej nauki Kościola; wyjaśnia pojęcie: syjonizm, przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch; przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec; wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.; pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane do Stanów Zjednoczonych; wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, segregacja rasowa, secesja, definiuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium i podaje przykłady terytoriów zależnych o takim statusie pokazuje na mapie obszary zajęte przez Japonię na przełomie XIX i XX w.; wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy, wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej, wymienia przykładowe reformy Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim; formułuje cel reform Aleksandra Wielopolskiego, wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego; przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania; wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego; wyjaśnia, jaki cel miało wydanie przez powstańców dekretów uwłaszczeniowych, charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze rosyjskim; wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu; przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych zaborach w II połowie XIX w.; wymienia działania, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną, wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową; wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego, przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji; wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji, przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnych zaborów, wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej, wymienia dekrety wprowadzone przez władze bolszewickie; wyjaśnia, co to była Czecha; przedstawia zasady komunizmu wojennego; wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego; przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; wyjaśnia, co to była Błękitna Armia, wyjaśnia, dlaczego udział Stanów Zjednoczonych w wojnie był ważny dla państw ententy; przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Niemiec oraz Austro-Węgier jesienią 1918 r., wyjaśnia znaczenie pojęć: ład wersalski, ład waszyngtoński; wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej, wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego, wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej; wymienia organy władzy w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje; przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji, wymienia postanowienia

układu w Locarno; wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy; wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich, wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej; wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim; wymienia cechy socrealizmu, wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy; wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym–Berlin–Tokio, przedstawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury; przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce; wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej; wymienia postanowienia pokoju ryskiego; wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej; wymienia postanowienia małej konstytucji; przedstawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe skutki zamachu majowego; przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, co to był Centrolew; charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec przeciwników politycznych; przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową); charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej; wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; przedstawia rolę Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego; przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce; przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym; przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej

Ocena poprawna (2)

-wymienia czynniki, które wpływały na zmiany demograficzne w Europie; przedstawia warunki życia robotników; wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej; wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego; wymienia główne założenia ideologii liberalnej; wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej; wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej; wymienia przykładowe działania Świętego Przymierza, które miały na celu utrzymanie ładu wiedeńskiego; wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów; pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; wymienia skutki wojny krymskiej; wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego; podaje przykłady łamania konstytucji przez cara; pokazuje na mapie granice Królestwa Polskiego; wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; wymienia przywódców powstania listopadowego; wymienia represje Mikołaja I skierowane przeciwko powstańcom listopadowym; przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.; wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska; wymienia skutki Wiosny Ludów dla Polaków; pokazuje na mapie Wolne Miasto Kraków – rejon powstania krakowskiego; wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.; wymienia głównych twórców

emigracyjnych i ich dzieła, wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w., wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w. definiuje pojęcie: kultura masowa, przedstawia zmiany w prawie wyborczym w krajach europejskich w II połowie XIX w.; wyjaśnia terminy: emancypacja kobiet, sufrażystki; wymienia główne założenia ideologii nacjonalistycznej, wymienia główne etapy Włoch w II połowie XIX w.; wymienia główne etapy zjednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.; pokazuje na mapie przebieg procesu zjednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w. wymienia strony wojny secesyjnej, przedstawia rozwój gospodarczy USA w XIX w., podaje przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej, pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch); wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w., wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku; wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania styczniowego; wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni; Wyjaśnia termin: odwilż posewastopolska, wymienia rejon największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie; powstania styczniowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia postanowienia dekretów uwłaszczeniowych, przedstawia cele i działalność Komisji Kolonizacyjnej i Hakaty; wymienia polskie organy władzy Galicji powstałe w ramach autonomii; wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy w Galicji w ramach autonomii; wymienia nowe grupy społeczne, które pojawiły się w społeczeństwie polskim w XIX w., charakteryzuje program warszawskich pozytywistów; wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców, wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej, wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich, wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim z lat 1914–1916; wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej, wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia; wymienia przykładowe działania Legionów Polskich, wymienia postanowienia pokoju brzeskiego; cesksztaltow• przedstawia proania się władz centralnych odrodzonej Polski, wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego; wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów; pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej, wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej; przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przykładowe sposoby przezwyciężania wielkiego kryzysu gospodarczego, wymienia założenia ideologii faszystowskiej; przedstawia proces przejęcia władzy przez Mussoliniego; pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich, wymienia założenia ideologii nazistowskiej; przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza; przedstawia wydarzenia określane jako noc kryształowa, wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina; przedstawia przykłady działań propagandowych w ZSRS, pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy;

wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio; wymienia postanowienia paktu Ribbentrop- -Mołotow, przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym; wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym; przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu, wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; wyjaśnia termin: orlęta lwowskie; przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej; pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej, charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; wymienia pierwszych Prezydentów II Rzeczypospolitej, wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego; wymienia uprawnienia prezydenta, które wzmocniły jego władzę na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą; charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej; wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej, wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B; pokazuje na mapie najważniejsze ośrodki gospodarcze II Rzeczypospolitej, wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki; wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu międzywojennym, wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym,

